

Magne Lindholm:

Aktuelt

Klassekampen "I dag" 29.03.2005

Ferien er slutt, og det er på tide å begynne på ny frisk. Men det du leser nå er ikke nødvendigvis like friskt. Det er i hvert fall skrevet i går, eller enda før, enda vi som skriver later som om det er ferskvare. En dag som denne (det vil si i går eller enda tidligere), står (sto) journalisten overfor et akutt problem: hvordan feriere med familien og likevel utgi avis første dag etter ferien?

Dette problemet er spesielt kinkig på påskeaften, som er hverdag fordi Jesus lå i grava den dagen. Den trege oppstandelsen splintrer ferieplaner to tusen år seinere. I riktig gamle dager, da fagforeningene hadde makt, var løsningen grei. Det kom ikke ut aviser i påsken. Påskeaften kom en avis som var laget på onsdag. Hermetikkjournalistikk, kalte redaktørene det. Dette foraktelige produkt var fullt av personportretter, reisestoff og produktomtaler. Altså identisk med de livsstilsavisene som utgis i dag. Men nyhetsindustrien ville gjerne utgi noe mer aktuelt, som de kunne pakke annonsesidene sine inn i. De selger jo verdens eldste datostemplete produkt.

Spørsmålet blir da hva det aktuelle består i. Mange, særlig redaktører, tror at det aktuelle er en funksjon av tiden: Det nyeste er det mest aktuelle. Men slik er det ikke. Det helt nye når aldri opp i nyhetene. Forsøk for eksempel å lansere en sak om det siste innen teknologi, jus eller vitenskap, og du blir møtt med oppgitte stønn i redaksjonen. Ingen har hørt om det før, og da er det heller ingen nyhet. En hendelse er bare nyhetsverdig når den er såpass halvgammal at en middels norsk desksjef har en mening om den. Eksempler: De kongeliges genetiske opphav, åndsverkslovens forbud mot å bryte kopisperrer på plater (en EU-regel som ble trenert av norske myndigheter i over et år), eller den siste smule krigshistorie som er å oppdrive. Sånt raser inn i nyhetsbildet, der de blir servert på en seng av brødpopskrifter og informasjonssubsidier fra PR-bransjen. For ikke å snakke om idretten, der de samme ritualene gjentar seg i terminlistas evige sirkel.

Når sånt blir regnet som aktuelt er det ikke tidspunktet, men moralen som avgjør spørsmålet. En hendelse blir nyhetsverdig fordi det har skjedd et normbrudd. Det som gjør hendelsen aktuell, er den normen vi får et påskudd til å diskutere.

Er så dette temaet evig aktuelt? Det vil jeg ikke ha sagt noe om. Det holder med et par uker, for det gir meg mulighet til å skrive denne kommentaren fjorten dager før den står på trykk.